

Öğretmen Adaylarının Amaç Yönelimleri ile Yapılandırmacılığa Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Examining the Achievement Goal Orientations and Constructivist Approach Opinion of Pre-Service Teachers

Ali ARSLAN*

ÖZET: *Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının amaç yönelimleri ile yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışma, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Ereğli Eğitim fakültesinde okuyan 149 öğretmen adayına uygulanmıştır. Çalışma 2009-2010 öğretim yılı güz döneminde yapılmıştır. Veriler başarı amaç yönelimi ve yapılandırmacılığa yönelik görüş ölçeği ile toplanmıştır. Çalışmanın sonunda öğretmen adaylarının amaç yönelimlerinin ve yapılandırmacılığa ilişkin görüşlerinin okumuş oldukları bölüme göre değişmediği, öğrenme yönelimi ile yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.*

Anahtar Sözcükler: Öğretmen adayları, amaç yönelimi, yapılandırmacılık.

ABSTRACT: *The purpose of this study is to elicit the relationship between achievement goal orientations and the opinions of pre-service teachers about constructivism. The study was conducted on 149 pre-service teachers in Zonguldak Karaelmas University Ereğli Education Faculty. The data were gathered with the help of an achievement goal orientation scale and a constructivist approach opinion scale in 2009-2010 fall term. At the end of the study it was found out that there was not a relationship between the students' major and their opinions of the constructivist approach, while there was a significant relationship between their task goal orientations and opinions of the constructivist approach.*

Key Words: Pre-service teachers, achievement goal orientations, constructivism.

GİRİŞ

Eğitimin amacı, öğrencilere günlük yaşamda kullanabilecekleri bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Öğrencilerin öğretim faaliyetlerinden gerekli şekilde istifade edebilmesi, birçok etkene bağlı olmakla beraber onların materyali öğrenmek isteyip istemedikleri, öğrenmek istiyorlarsa ne amaçla öğrenmek istedikleri ile de yakında ilgilidir.

* Yrd. Doç. Dr., Zonguldak Karaelmas Üniv., Ereğli Eğitim Fak., arslan54tr@yahoo.com

Amaç Yönelimi

Öğrenciler öğretim etkinliklerine farklı amaçlarla katılmaktadırlar. Öğrencilerin öğretim etkinliklerine katılım amaçları, öğrenme etkinliklerine ne şekilde katıldıklarını, katılım düzeylerini ve katılımı sürdürme düzeylerini etkiler. Amaç yönelimi, öğrencilerin öğretim etkinliklerine ne amaçla katıldıklarını açıklamaya çalışan bir güdüleme yaklaşımıdır.

Bazı öğrenciler güdüsel olarak öğrenme (görev) yönelimli iken, geriye kalanları performans yönelimlidirler. Öğrenme yönelimli öğrenciler okulun amacını, öğretilen becerilerin elde edilmesi olarak görürken; performans yönelimli öğrenciler kendileri hakkında olumlu yargılar elde etme veya olumsuz yargılardan kaçınma olarak görürler (Slavin, 2000, s.337). Öğrenme yönelimli öğrenciler etkinliklere Performans düzeylerinin sınıftaki diğer öğrencilerden yüksek olduğunu göstermek amacıyla olan öğrencilerin yönelimleri performans yaklaşma yönelimi olarak; öğretim etkinliklerine öğrencilerin ve öğretmenlerin olumsuz yargılarından kaçınmak amacıyla katılan öğrencilerin yönelimleri de performans kaçınma yönelimi olarak adlandırılabilir (Pintrich, 2000).

Aşağıdaki tabloda öğrenme yönelimli ve performans yönelimli öğrencilerin genel özelliklerinden bazıları karşılaştırmalı olarak sunulmuştur (Ormrod, 2006, s.197).

Tablo 1. Öğrenme ve Performans Yönelimli Öğrencilerin Karşılaştırılması

Öğrenme Yönelimli Öğrenciler	Performans Yönelimli Öğrenciler
Ders materyalini öğrenme istekleri ve içsel motivasyonları yüksektir.	Pekiştireç elde etmek veya cezadan kaçınmak amacıyla dışsal motivasyona sahiptirler.
Yeteneğin uygulama ve çabaya bağlı olarak geliştiğine inanırlar	Yeteneğin değişmediğine inanırlar.
Öz düzenlemeli öğrenme ve davranışını daha çok gösterirler.	Daha az öz düzenleme gösterirler.
Doğru kavrama sağlayan öğrenme stratejilerini kullanırlar.	Ezbere öğrenme stratejilerini kullanırlar.
Öğrenme düzeylerini üst düzeye çıkaran görevleri tercih ederler	Yeteneklerini göstermelerini sağlayacak görevleri tercih eder, yeteneksiz görünmelerini sağlayacak görevlerden kaçınırlar
Performanslarını kendi ilerlemelerine	Performanslarını başkalarının

göre değerlendirirler.	performansı ile karşılaştırılır
Hatayı öğrenme sürecinin faydalı bir bölümü olarak görürler.	Hatayı başarısızlığın ve yeteneksizliğin bir işareti olarak görürler.

Yapılandırıcı Yaklaşım ve Amaç Yönelimi

Öğretim programlarının temele almış oldukları felsefe ile öğrenme kuramı, öğrencilerin amaç yönelimlerini etkiler. Öğrencilerin amaç yönelimlerini etkileyen öğrenme kuramlarından biri de yapılandırıcılıktır. Yapılandırıcılık, bilginin bireysel ve sosyal olarak öğrencilerin yaşantılarını yorumlamaları yoluyla oluşturulduğunu varsayan bir yaklaşımdır (Jonassen, 1999, s.217). Öğrenciler bilgiyi bir teyp kaseti gibi depolamaz, önceki yaşantılarına dayalı olarak yorumlar, anlamlandırır (Kauchak ve Eggen, 2003, s.230).

Yapılandırıcı öğretim ortamlarında öğrencilerin bilişsel dengeleri orta düzeyde bozularak bilgiyi yapılandırmalarına fırsat sağlanır. Öğrenciler bilişsel dengelerini sağlayabilmek amacıyla karşılaşmış oldukları problem durumunun üstesinden gelebilmek amacıyla problemleri üstesinden gelecek bir hedef olarak belirler ve etkinliklerini bu durumun üstesinden gelmeye yönlendirirler.

Yapılandırıcı anlayışı temele alan öğretim programları bağlam içerisinde öğrenmeye vurgu yapan öğrenme hedefleri odaklıdır. Öğrenciler kendi öğrenmelerinden kendileri sorumludurlar. Yapılandırıcı sınıflarda öğrencilerin kendi öğrenme hedeflerini belirlemeleri ve bu hedeflerini takip etmeleri önemlidir (Driscoll, 2000, s.380). Öğrenciler bu hedeflere ulaşabilmek amacıyla kendi öğrenme ortamlarını kendileri düzenlerler. Bartels ve Magun-Jackson (2009) tarafından yapılan çalışmada amaç yönelimi ile öz düzenleme arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın sonunda başarıya olan ihtiyaçla öz düzenleme arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiş, yaklaşma ve kaçınma yönelimleri bu ilişkiye kısmen katkı sağlamıştır. Başarısızlık korkusu ile öz düzenleme arasında negatif ilişki olduğu, amaç yönelimlerinin bu ilişkiye katkı sağlamadığı gözlenmiştir.

Öğrencilerin sahip oldukları amaç yönelimleri öğrenme ortamlarına katılım esnasında kullanım oldukları stratejilerle beraber birçok duyuşsal özellikleri ile ilişkilidir. Öğrenme yönelimli öğrenciler daha etkili öğrenme stratejilerini kullanmakta, derse karşı olumlu tutuma sahip olup (Harackiewicz, Barron & Elliot, 2000), zorlayıcı etkinlikleri tercih etmekte ve başarının çabaya bağlı olduğunu düşünmektedirler. Performans yönelimli öğrenciler yetenek odaklı olup, yeteneklerini olumsuz olarak değerlendirmekte ve başarısızlıklarını yeteneğe

yüklemektedirler (Ames & Archer, 1988). Öğrenme yönelimli öğrenciler okulda mümkün olduğunca fazla bilgi öğrenmenin yanında ve iyi not almanın da önemini vurgularken; performans yönelimli öğrenciler, sınıflarındaki diğer öğrencilerden yüksek not alma, başarısız olma, yanlış yapma ve yeteneksiz görünmelerini sağlayacak durumlardan kaçınmaya odaklanmışlardır (Soini, Aro & Niemivirta, 2008).

Çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının amaç yönelimleriyle yapılandırmacı yaklaşıma ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

Çalışmanın üniversite 4. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmış olmasının sebebi, bu öğrencilerin yapılandırmacı yaklaşıma yönelik bilgi düzeylerinin alt sınıflarda okuyan öğrencilere göre daha fazla olmasıdır.

YÖNTEM

Bu bölümde, çalışmanın desenine, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Çalışmanın Deseni

Çalışma, bir ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. İlişkisel tarama modellerinde iki değişken arasındaki ilişki durumu olduğu gibi ortaya konulmaktadır. Değişkenler arası ilişkiler korelasyon yöntemleri veya nedensel karşılaştırmalar yoluyla ortaya konulmaktadır (Karasar, 2005, s.81). Bu çalışmada da öğretmen adaylarının amaç yönelimleri ile yapılandırmacı yaklaşıma ilişkin görüşleri arasındaki ilişki ortaya konulmuştur.

Çalışma Grubu

Çalışma, 2009-2010 öğretim yılı güz döneminde, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Ereğli Eğitim fakültesinde öğretim yapılan 3 farklı programda öğrenim gören, 4. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Çalışmaya eğitim fakültesinde öğretim yapılan anabilim dalları olan sınıf öğretmenliği, türkçe öğretmenliği ve sosyal bilgileri öğretmenliğinde öğrenim gören 149 öğretmen adayı dahil edilmiştir. Aşağıda öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Okudukları Bölüme Göre Dağılımları

Bölüm	f	%
Sınıf Öğretmenliği	68	45
Türkçe Öğretmenliği	50	34
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	31	21
Toplam	149	100

Tablo 2. incelendiğinde çalışmaya toplam 149 öğretmen adayı katıldığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının % 45'i sınıf öğretmenliği, % 34'ü türkçe öğretmenliği, % 21'i sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dalında okuyan son sınıf öğrencileridir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri “Başarı Amaç Yönelimi Ölçeği” ile “Yapılandırmacı Yaklaşımına Yönelik Görüş Ölçeği” ile toplanmıştır. Aşağıda bu ölçekler hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

Başarı Amaç Yönelimi Ölçeği

Midgley ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen ölçek, öğretmen adaylarının amaç yönelimlerini belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Akın ve Çetin (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçek üç faktörden oluşmaktadır. Bunlar; öğrenme yönelimi (1-6. maddeler), performans yaklaşma yönelimi (7-12. maddeler) ve performans kaçınma yönelimi (13-17. maddeler)'dir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları; öğrenme yönelimi için 0.77, performans yaklaşma yönelimi için 0.79 ve performans kaçınma yönelimi için 0.78 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirlikleri ise her bir faktör için sırasıyla 0.95, 0.91 ve 0.94 olarak bulunmuştur.

Bu çalışmada yapılan ölçüm sonuçlarının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları; öğrenme yönelimi için 0.82, performans yaklaşma yönelimi için 0.85, performans kaçınma yönelimi için 0.86 olarak bulunmuştur. Bu değerlerin öğretmen adaylarının başarı amaç yönelimlerini oldukça doğru bir şekilde yansıttığı söylenilebilir.

Yapılandırmacı Yaklaşımaya Yönelik Görüş Ölçeği

Balım ve diğerleri (2009) tarafından hazırlanan ve fen eğitimi programı öğretmen adaylarına uygulanan ölçek, tek faktörlü olup Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.97 olarak bulunmuştur.

Toplam 30 maddeden oluşan ölçeğin 2 maddesi öğretmen adaylarının fen ve teknoloji dersine ilişkin görüşlerini içerdiği için uygulama kapsamına alınmamıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma ilişkin genel ifadelerin yer aldığı 28 maddelik ölçek, araştırmacı tarafından öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Ölçeğin bu çalışmada ortaya konulan ölçüm sonuçlarının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.96 olarak bulunmuştur.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde betimsel istatistiklerden aritmetik ortalama ve standart sapmaya bakılmıştır. Öğretmen adaylarının cevaplamış oldukları ölçekte yer alan ifadelerle vermiş oldukları cevapların yorumu şu aralıklara göre yapılabilir;

1-1.79 arası “kesinlikle katılmıyorum”

1.80-2.59 arası “katılmıyorum”

2.60-3.39 arası “kararsızım”

3.40- 4.19 arası “katılıyorum”

4.20-5.00 arası “tamamen katılıyorum” şeklindedir.

Ayrıca, bağımlı değişkenlerin çeşitli bağımsız değişkenlere bağlı olarak değişip değişmediğini ortaya koyabilmek amacıyla Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Bağımlı değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına, varsa ilişkinin yönüne ve düzeyine bakmak için Spearman Brown Sıra Farkları korelasyonu formülü uygulanmıştır. Veriler analizi edilmeden önce verilerin normallik ve homojenlik özelliklerine bakılmıştır. Veriler normallik sayılığını karşılamadığı için non-parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir.

BULGULAR

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının amaç yönelimleri ve yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri okumuş oldukları bölüm açısından incelenmiş, amaç yönelimleri ile yapılandırmacılık arasında bir ilişki ortaya konulmuştur.

Aşağıda öğretmen adaylarının amaç yönelimleri ve yapılandırmacılığa görüşlerine ait aritmetik ortalama ve standart sapma sonuçlarına ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Başarı Yönelimleri ve Yapılandırmacılığı İlişkin Görüşleri Ölçeğine Vermiş Oldukları Cevapların Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Değişkenler		N	\bar{X}	Ss
Öğrenme Yönelimi	Sınıf Öğr.	68	3.77	0.61
	Sosyal Bil. Öğr.	31	3.80	0.82
	Türkçe Öğr.	50	3.80	0.71
	Genel	149	3.78	0.68
Performans Yaklaşma Yönelimi	Sınıf Öğr.	68	3.43	0.87
	Sosyal Bil. Öğr.	31	3.54	1.01
	Türkçe Öğr.	50	3.44	0.95
	Genel	149	3.46	0.92
Performans Kaçınma Yönelimi	Sınıf Öğr.	68	2.30	0.83
	Sosyal Bil. Öğr.	31	2.29	1.06
	Türkçe Öğr.	50	2.29	0.83
	Genel	149	2.29	0.87
Yapılandırmacılık	Sınıf Öğr.	68	3.92	0.81
	Sosyal Bil. Öğr.	31	4.03	0.68
	Türkçe Öğr.	50	4.12	0.48
	Genel	149	4.01	0.69

Tablo 3. incelendiğinde öğrenme yönelimi puan ortalamalarına en çok türkçe ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sahip olduğu, onları sınıf öğretmeni adaylarının takip ettiği görülmekle beraber değerler birbirine oldukça yakındır. Öğretmen adaylarının genelinin öğrenme yönelimi puan ortalamaları 3.78'dir. Bu değer "katılıyorum" aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının öğrenme yönelimlerinin yüksek olduğu, etkinliklere gerçekten yeni şeyler öğrenmek için katıldıklarını ifade ettikleri söylenebilir.

Performans yaklaşma yönelimine en yüksek düzeyde sahip öğretmen adayları 3.54 ortalama ile sosyal bilgiler öğretmenliği öğrencileridir. Onları 3.44 ortalama ile türkçe öğretmenliği öğrencileri, 3.43 ortalama ile sınıf öğretmenliği öğrencileri izlemektedir. Öğretmen adaylarının genelinin performans yaklaşma yönelimine ilişkin ortalaması 3.46'dır. Bu değer de "katılıyorum" aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının yeni şeyler öğrenmenin ve kendilerini geliştirmeye çalışmanın yanı sıra diğer arkadaşlarına göre daha başarılı ve yetenekli görünmek amacı ile de etkinliklere katıldıkları söylenebilir.

Öğretmen adaylarının performans kaçınma yönelimi puan ortalamaları bakımından en yüksek ortalamaya sahip öğretmen adaylarının 3.30 ortalama ile sınıf öğretmenliği öğrencileri olduğu görülmekle beraber, sosyal bilgiler ve türkçe öğretmenliği öğrencilerinin puan ortalamaları birbirine oldukça yakındır. Performans kaçınma yönelimi puanlarının genel ortalaması da 2.29 olup, bu değer “katılmıyorum” aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının etkinliklere kendileri hakkında yapılabilecek olumsuz yargılardan kaçınmak amacıyla katılmadıklarını ifade ettikleri söylenebilir.

Öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip öğretmen adaylarının türkçe öğretmenliğinde okuyan öğrenciler olduğu, en düşük ortalamaya sahip öğretmen adaylarının da sınıf öğretmenliği öğrencileri olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa ilişkin görüşlerinin genel ortalaması 4.01’dir. Bu değer “katılıyorum” aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa yönelik olarak olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmen adaylarının amaç yönelimi bütün olarak incelediğinde, öğrenme yönelimlerinin oldukça yüksek olduğu, en az benimsemiş oldukları yönelimin de performans kaçınma yönelimi olduğu görülmektedir. Buna göre öğretmen adalarının etkinliklere yeni bilgi ve beceriler öğrenmek, kendi performanslarını geliştirmek amacıyla katıldıkları söylenebilir.

Öğretmen adaylarının amaç yönelimlerinin ve yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri puan ortalamalarının okumuş oldukları bölüme göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla “Kruskal Wallis H testi” kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Okumuş Oldukları Bölümle Bağımlı Değişkenler Arasındaki İlişkiye Yönelik Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	X^2	df	p
Öğrenme Yönelimi	0.40	2	0.82
Performans Yaklaşma Yönelimi	0.48	2	0.79
Performans Kaçınma Yönelimi	0.10	2	0.95
Yapılandırmacılık	0.78	2	0.68

$p > 0.05$

Tablo 4. incelendiğinde öğretmen adaylarının okumuş oldukları bölümlerle amaç yönelimleri ve yapılandırıcılığa ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, diğer bir deyişle öğretmen adaylarının amaç yönelimlerinin ve yapılandırıcılığa ilişkin görüşlerinin okumuş oldukları bölüme göre değişmediği söylenilebilir. Buna göre türkçe, sınıf öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adaylarının amaç yönelimleri ve yapılandırıcılığa yönelik görüşleri bakımından benzer özelliklere sahiptirler.

Öğretmen adaylarının amaç yönelimleri ile yapılandırıcılığa ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek amacıyla değişkenler arasındaki korelasyona bakılmıştır. Bu amaçla Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyonu yöntemine başvurulmuştur.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Amaç Yönelimleri ve Yapılandırıcılığı İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki Tablosu

	Öğrenme	Performans Yaklaşma	Performans Kaçınma	Yapılandırıcılık
Öğrenme	1.000			
Performans Yaklaşma	0.225**	1.000		
Performans Kaçınma	-0.076	0.344**	1.000	
Yapılandırıcılık	0.386**	0.131	0.032	1.000

**0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 5. incelendiğinde öğretmen adaylarının amaç yönelimleri içerisinde yapılandırıcılıkla en yüksek ilişkiye sahip amaç yöneliminin öğrenme yönelimi olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri ile yapılandırıcılığa ilişkin görüşleri arasındaki ilişki $r=0.386$ 'dır. Bu ilişki pozitif ve orta düzeye yakın bir ilişki olup 0.01 düzeyinde anlamlıdır. Buna göre öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri puan ortalamaları arttıkça yapılandırıcılığa ilişkin görüşleri puan ortalamalarının da arttığı; yine öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri puan ortalamaları azaldıkça yapılandırıcılığa ilişkin görüş puan ortalamalarının da azaldığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının diğer amaç yönelimleri olan performans yaklaşma ve performans kaçınma yönelimleri ile yapılandırıcılığa ilişkin görüşleri arasında çok düşük düzeyde ve anlamsız bir ilişki olduğu görülmektedir. Bundan hareketle öğretmen adaylarının yapılandırıcılığa ilişkin puan ortalamaları ile performans

yaklaşma ve performans kaçınma yönelimleri puan ortalamalarının birbirine fazla bağlı olmadan artıp azaldığı söylenilebilir.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının sadece amaç yönelimleri ile yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri arasındaki ilişki incelenmemiş, aynı zamanda amaç yönelimlerinin kendi içerisindeki faktörlerinin de birbirleriyle ilişkili olup olmadığına da bakılmıştır. Tablo 5. incelendiğinde öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri ile performans yaklaşma yönelimleri arasında düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=0.225$; $p<0.01$). Yani öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri puan ortalamaları performans yaklaşma yönelimi puan ortalamalarına paralel olarak azalıp artmaktadır.

Öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri ile performans kaçınma yönelimleri arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamsız bir ilişki bulunmuştur ($r= -0.076$; $p>0.01$). Bu değer oldukça düşük olup 0'a oldukça yakındır. Buna göre öğretmen adaylarının öğrenme yönelimleri puan ortalamaları ile performans kaçınma yönelimi puan ortalamalarının birlikte artıp birlikte azalmadıkları söylenebilir. Bazı öğrenme yönelimli öğretmen adayları etkinliklere kendileri hakkında olumsuz yorum yapılmaması amacıyla katılmazken, bazı öğrenme yönelimli öğretmen adaylarının olumsuz yorumların önüne geçebilmek amacıyla etkinliklere katılabilir.

Öğretmen adaylarının performans yaklaşma ve performans kaçınma yönelimleri arasında ortaya yakın düzeyde ve anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r=0.344$). Öğretmen adaylarının performanslarını diğer arkadaşlarına gösterme yönelimleri arttıkça olumsuz yargılardan kaçınma isteklerinin de arttığı söylenilebilir.

Bu çalışmada aynı zamanda farklı amaç yönelimi yapısına sahip öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri arasındaki ilişki de incelenmiş, bu amaçla “Kruskal Wallis H testi” yapılmıştır. Gruplar arasındaki farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirleyebilmek amacıyla “Mann Whitney U testi” uygulanmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Yapılandırmacılığa İlişkin Görüşlerinin Farklı Amaç Yönelimlerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Amaç Yönelimi	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	MWU
YÖY/YPYY (1)	93	80.95	3	13.87	0.003	1-4; 2-4
YÖY/DPYY (2)	36	76.78				
DÖY/YPYY (3)	10	57.15				
DÖY/DPYY (4)	10	31.15				

YÖY: Yüksek öğrenme yönelimi

YPYY: Yüksek performans yaklaşma yönelimi

DÖY: Düşük öğrenme yönelimi

DPYY: Düşük performans yaklaşma yönelimi

Tablo 6. incelendiğinde YÖY/YPYY öğretmen adayları ile YÖY/DPYY öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri ile DÖY/DPYY öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa ilişkin görüşleri anlamlı bir şekilde farklı olduğu görülmektedir. Buna göre YÖY/YPYY öğretmen adayları ile YÖY/DPYY öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa olumlu olarak yaklaştıkları söylenebilir. Bu da öğrenme yönelimi ile yapılandırmacılık arasındaki pozitif ilişkiyi destekler niteliktedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Çalışmanın betimsel analize dayalı bulguları incelendiğinde öğretmen adaylarının öğrenme yönelimlerinin performans yönelimlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgudan hareketle öğretmen adaylarının arkadaşlarının ve öğretim üyelerinin olumsuz eleştirilerinden kaçınmak ve kendi yeteneklerini ispatlamaya çalışmaktan çok, ihtiyaçları olan bilgi ve becerileri kazanmak için derslere katıldıkları sonucuna ulaşılabilir.

Öğrenme yönelimi ile yapılandırmacılık arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki çıkması manidardır. Çünkü yapılandırmacı yaklaşım görev odaklıdır. Yapılandırmacı ortamda öğrenciler kendilerini geliştirmeye ve daha iyi öğrenmeye çalışırlar. Öğrenciler kendilerine sunulan görevlerden ve problem durumlarından hareketle öğrenme hedeflerini gerçekleştirmeye çalışırlar. Bartels ve

Magun-Jackson (2009) tarafından yapılan çalışmada amaç yönelimi ile öz düzenleme arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın sonunda başarıya olan ihtiyaçla öz düzenleme arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.

Öğretmen adaylarının performans yaklaşma ve kaçınma yönelimleri ile yapılandırıcılığa ilişkin görüşleri arasında, çok düşük düzeyde ve anlamsız bir ilişki bulunması bulgusundan hareketle, öğretmen adaylarının performanslarının başkalarına ispatlama veya başarısızlıklarını gizleme davranışları ile yapılandırıcılığa ilişkin görüşlerinin birbirlerini çok fazla etkilemediği söylenebilir. Yapılandırıcılık, öğrenciler arası rekabetin yer aldığı veya öğrencilerin başka öğrencilerle karşılaştırıldığı sınıf ortamlarından ziyade öğrencilerin kendi öğrenmelerini gerçekleştirebilmek amacıyla gerçek etkinliklerle uğraştıkları bir sınıf ortamını besler. Bu yüzden performans yaklaşma ve kaçınma yönelimi ile yapılandırıcılık arasında düşük düzeyde ve anlamsız bir ilişkinin çıkmış olabilir.

Öğretmen adaylarının performans yaklaşma yönelimleri ile performans kaçınma yönelimleri arasında pozitif ilişki olduğu gözlenmiştir. Bartels ve Magun-Jackson (2009) tarafından yapılan çalışmada da performans yaklaşma ve performans kaçınma yönelimleri arasındaki ilişki $r=.32$ olarak gözlenmiştir. Performans yaklaşma ve performans kaçınma yönelimi arasında pozitif ve anlamlı ilişki çıkmasını sebebi her ikisinin de performanslarını sınıfa göstermek istemeleri olabilir. Her iki durumda da öğretmen adayları performanslarını başka öğretmen adaylarına göstermektedir. Tek farkları performans yaklaşımda öğretmen adayları kendi performanslarının diğer öğretmen adaylarından üstün olduğu gösterilmeye çalışılırken; performans kaçınma yönelimli öğretmen adayları kendi performanslarının diğer öğretmen adaylarından kötü olmadığını göstermeye çalışmasıdır.

KAYNAKLAR

- Akın, A. ve Çetin, B. (2007). Başarı yönelimleri ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 26, 1-12.
- Ames, C ve Archer, J. (1988). Achievement goals in the classroom: Students' learning strategies and motivation processes. *Educational Psychology*, 80 (3), 260-267.
- Balım, A, Kesercioğlu, T, Evreklioğlu, E. ve İnel, D. (2009). Fen Öğretmen Adaylarına Yönelik Yapılandırıcı Yaklaşım Görüş Ölçeği: Bir Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 79-92.

- Bartels J., & Magun-Jackson (2009). Approach- avoidance motivation and metacognitive self regulation: The role of need for achievement and fear of failure. *Learning and Individual Differences*, in Pres.
- Driscoll, M. P. (2000). *Psychology of learning for instruction* (Second Edition). USA: Allyn and Bacon.
- Harackiewicz J., Barron K., & A. Elliot, (2000). Short- Term and long Term Consequences of Achievement Goals: Predicting Interest and Performance Over Time. *Journal of Educational Psychology*, 92(2), 316-330.
- Johassen, D. (1999). *Designing constructivist learning environments*. Reigeluth C. (Ed.) *Instructional design theories and models*. Volume II. Lawrence Erlbaum Associates.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kauchak D., & Eggen, P. (2003). *Learning and teaching research based methods*, (4th Edition). Pearson Education.
- Midgley C. vd. (1998). The development and validation of scales assessing students' achievement goal orientations. *Contemporary Educational Psychology*, 23, 113-131.
- Pintrich, P. (2000). Multiple goals, multiple pathways: The role of goal orientation in learning and achievement. *Journal of Educational Psychology*, 92(3), 544-555.
- Ormrod, J. E. (2006). *Essentials of educational psychology*. Merrill Prentice Hall.
- Slavin, R. (2000). *Educational psychology theory and practice* (Sixth Edition). Pearson.
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2008). Achievement goal orientations and well-being: A person-centred analysis. *Learning and Instruction*, 18, 251-266.

İlk alındığı tarih: 2010-09-04

Kabul tarihi: 2011-02-15

Extended Abstract

Students participate in learning activities for different goals. Participation goals of students to activities affect how they participate these activities, their participation levels, and pursuing the participation. Goal orientation is a one of the most important types of motivation that explains why students participate learning activities.

Some students are motivationally oriented toward learning goals; others are oriented performance goals. Students with learning goals see the purpose of schooling as gaining competence in the skills being taught, whereas students with performance goals primarily seek to gain positive judgments of their competence (and avoid negative judgments) (Slavin, 2000, s.337).

Curricula based on constructivism are focused on learning goals stressing to learning in context. Learners are responsible for their own learning. Constructivists are also interested in having learners identify and pursue their own learning goals (Driscoll, 2000, s.380). Learners self regulate their own behaviors for reaching these goals.

The purpose of this study is to elicit the correlation between achievement goal orientations and the opinions of pre-service teachers about constructivism.

The research design of study, participants, data gathering instruments, and analysis methods of data were presented in this section.

This study is a correlational study. Correlational studies indicate relationships between variables. The result is presented as a correlation coefficient varying between -1 and +1. This coefficient indicates direction and the size of a relationship. The participants of this study consist of 149 pre-service teachers studying in Zonguldak Karaelmas University Ereğli Education Faculty. The study was conducted on three different departments in fall term 2009-2010. Primary School, Social Studies, and Turkish Language pre-service teachers existing in this faculty were included in this study.

The data of this study were gathered with the help of “achievement goal orientations scale” and “constructivist approach opinion scale”. Achievement goal orientation scale was developed by Midgley etc. (1998) and translated into Turkish by Akın & Çetin (2007). The scale consists of 17 items and 3 subscales. Reliability coefficient of subscales was subsequently 0.82 for task goal orientations, 0.85 for ability approach goal orientation, and 0.86 for ability avoid goal orientation in this study. The constructivist approach opinion scale was developed by Balım etc. (2010). The scale consists of 28 items and one factor. Reliability coefficient of the scale was 0.96 in this study.

Distribution of data was not normal. Therefore, non parametrical tests were preferred for analysis. Kruskal Wallis H test and Spearman Brown's rho was used for analysing the data.

There was a significant correlation between the learning goal orientation and the opinions of pre-service teachers about constructivism ($r=0.386$). The correlation coefficient of performance approach orientation and performance avoidance orientation was subsequently 0.131 and 0.032. These correlation coefficients weren't significant at 0.01 level.

Opinion scores of HTO/HAAO pre-service teachers and HLO/LPAO pre-service teachers were significantly higher than LTO/LAAO pre-service teachers ($X^2=13.87$; $p<0.05$).

Opinion scores of pre-service teachers about constructivism increase depending on their task goal orientation scores. Correlation between opinions of pre-service teachers about constructivism and task goal orientation is meaningful. Since constructivism focuses on learning goals, learners strive for reaching their learning goals.

Furthermore, ability approach goal orientation scores and ability avoid goal orientation scores of pre-service teachers do not increase depending on opinion scores about constructivism. In constructivist classrooms, teachers don't compare their learners' performances. Learners' goal does not demonstrate of their performance.

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.